SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 606/2026-20

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla a sudcov Ivana Fiačana a Martina Vernarského (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [redacted], zastúpeného JUDr. Petrom Kubinom, advokátom, Bottova 2A, Bratislava, proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 15Co/12/2024 z 28. marca 2024 a uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5CdoPr/11/2024 z 27. marca 2025 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť

1. Ústavnému súdu bola 8. júla 2025 doručená ústavná sťažnosť sťažovateľa, ktorou sa domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) samostatne, ako aj v spojení s právom na rovnaké zaobchádzanie a zákaz diskriminácie podľa čl. 12 ods. 1 a 2 ústavy a podľa čl. 14 dohovoru uzneseniami krajského súdu a najvyššieho súdu označenými v záhlaví tohto uznesenia. Sťažovateľ navrhuje, aby boli napadnuté uznesenia zrušené, vec vrátená krajskému súdu na ďalšie konanie a aby mu bola priznaná náhrada trov právneho zastúpenia.

II.

Skutkové východiská

2. Sťažovateľ je zamestnanec Ministerstva vnútra Slovenskej republiky (ďalej len „žalovaný“) v stálej štátnej službe ako príslušník Policajného zboru podľa zákona č. 73/1998 Z. z. o štátnej službe príslušníkov Policajného zboru, Slovenskej informačnej služby, Zboru väzenskej a justičnej stráže Slovenskej republiky a Železničnej polície v znení neskorších predpisov [redacted]

[redacted] a bol zaradený vo funkcii [redacted].

3. K namietanému porušeniu subjektívnych práv sťažovateľa malo dôjsť najskôr vydaním (i) organizačného opatrenia žalovaného z 21. novembra 2023, ktorým bola sťažovateľovi zrušená jeho funkcia, následne vydaním (ii) personálneho rozkazu riaditeľa Úradu inšpekčnej služby z 28. novembra 2023 spolu s (iii) personálnym rozkazom riaditeľky Okresného riaditeľstva Policajného zboru v [redacted], ktorými bol z jeho doterajšej vyššej pracovnej pozície s miestom výkonu práce v [redacted] odvolaný a preložený na Okresné riaditeľstvo Policajného zboru v [redacted] s účinnosťou od 1. decembra 2023 na nižšiu pracovnú pozíciu so zníženým služobným platom.

4. Vydaniu personálnych rozkazov predchádzalo vydanie opatrenia bývalého Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky z 5. októbra 2023, ktorým podľa § 4 ods. 1 zákona č. 54/2019 Z. z. o ochrane oznamovateľov protispoločenskej činnosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ochrane oznamovateľov“) poskytol sťažovateľovi ochranu oznamovateľa, ktorý podal kvalifikované oznámenie o závažnej protispoločenskej činnosti v rozsahu uvedenom v § 7 tohto zákona.

5. V nadväznosti na uvedené skutočnosti sa sťažovateľ návrhom na nariadenie neodkladného opatrenia domáhal, aby súd uložil žalovanému povinnosť zdržať sa uplatňovania a výkonu organizačného opatrenia žalovaného z 21. novembra 2023, personálneho rozkazu riaditeľa Úradu inšpekčnej služby z 28. novembra 2023 a personálneho rozkazu riaditeľky Okresného riaditeľstva Policajného zboru v [redacted] z 30. novembra 2023 voči sťažovateľovi. Argumentoval tým, že postihujúce pracovnoprávne úkony boli proti nemu vydané bez predchádzajúceho súhlasu Úradu na ochranu oznamovateľov (ďalej len „úrad“) a bez toho, aby žalovaný v konaní pred úradom preukázal, že tieto nemajú žiadnu príčinnú súvislosť s jeho kvalifikovaným oznámením (§ 7 ods. 5 zákona o ochrane oznamovateľov).

6. Mestský súd Bratislava IV (ďalej len „mestský súd“) uznesením sp. zn. 42Cos/3/2023 z 19. decembra 2023 návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamietol. Toto uznesenie následne krajský súd napadnutým uznesením sp. zn. 15Co/12/2024 z 28. marca 2024 potvrdil ako vecne správne.

7. Sťažovateľ podal proti napadnutému uzneseniu krajského súdu dovolanie podľa § 420 písm. f) Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“), ktoré najvyšší súd napadnutým uznesením zamietol podľa § 448 CSP ako nedôvodné. Podľa najvyššieho súdu napadnuté uznesenie krajského súdu nedáva podklad pre tvrdenie, že nespĺňa požiadavku riadneho odôvodnenia súdneho rozhodnutia, resp. že toto rozhodnutie je nepreskúmateľné či arbitrárne.

III.

Argumentácia sťažovateľa

8. Ťažisková sťažnostná argumentácia sa premieta v týchto základných líniách:

- napadnuté rozhodnutia porušujú zákaz diskriminácie tým, že vo vzťahu k sťažovateľovi postupujú úplne rovnako, ako by postupovali k akémukoľvek inému žalobcovi, ktorý žiada ochranu prostredníctvom návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia bez toho, aby zohľadnili jeho osobitné postavenie ako chráneného oznamovateľa, čím svojvoľne bez opory v zákone znižujú

mieru súdnej ochrany poskytovanej zákonom o ochrane oznamovateľov sťažovateľovi ako chránenému oznamovateľovi závažnej protispoločenskej činnosti a odopierajú mu prístup k neodkladnej súdnej ochrane podľa § 324 a nasl. CSP;
- konajúce súdy v napadnutých rozhodnutiach neposkytujú žiadnu odpoveď na podstatné námietky sťažovateľa o porušení povinnosti žalovaným podľa § 7 ods. 1 zákona o ochrane oznamovateľov, keď nepožiadal úrad o udelenie súhlasu s pracovnoprávnym úkonom (personálnym rozkazom), teda žalovaný doteraz v konaní podľa § 7 ods. 5 zákona o ochrane oznamovateľov nevyvrátil (nepreukázal), že personálne rozkazy nemajú žiadnu príčinnú súvislosť s kvalifikovaným oznámením sťažovateľa, a preto ide o odvetné opatrenie žalovaného urobené proti sťažovateľovi. Z tohto dôvodu považuje napadnuté uznesenia za arbitrárne a nepreskúmateľné;

- napadnuté uznesenie krajského súdu porušuje zásadu rovnosti strán tým, že krajský súd svojvoľne a nekriticky prebral ničím nepreukázané tvrdenia žalovaného o nediskriminácii sťažovateľa a naopak, sa vôbec nezaoberal osvedčenými skutočnosťami a tvrdeniami sťažovateľa, z ktorých vyplýva porušenie zásady rovnakého zaobchádzania. Najvyšší súd v napadnutom uznesení na túto námietku žiadnym spôsobom nereagoval a svojvoľne ju obišiel mlčaním;

- krajský súd odoprel sťažovateľovi právo vyjadriť sa odvolacou replikou k vyjadreniu žalovaného k odvolaniu, čím znemožnil sťažovateľovi uskutočniť jemu patriace procesné práva, ktoré mu výslovne priznáva CSP.

9. Sťažovateľ namieta aj svojvoľný argument konajúcich súdov, ktorým v rozpore so zákonom o ochrane oznamovateľov zbavujú *en bloc* právnej ochrany všetkých oznamovateľov, ktorí podajú oznámenie alebo kvalifikované oznámenie o protispoločenskej činnosti, ktoré však nesmeruje priamo proti nadriadenému.

10. Odlišnosť od uznesenia sp. zn. I. ÚS 220/2025 z 27. marca 2025, ktorým ústavný súd odmietol ústavnú sťažnosť iného sťažovateľa – príslušníka Policajného zboru (chráneného oznamovateľa) personálnym rozkazom postaveného mimo službu – sťažovateľ identifikuje jednak v rozsahu označenia základných práv a slobôd, ktorých porušenia tvrdí, ako aj v dôvodoch ústavnej sťažnosti. Dodáva, že ústavný súd sa v tomto uznesení nezaoberal otázkami, ktoré sú pre predmetné konanie zásadné, resp. nezohľadnil ani osobitnú úpravu ochrany oznamovateľov protispoločenskej činnosti ani smernicou poskytovaný štandard ochrany chránených oznamovateľov protispoločenskej činnosti.

IV.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

11. V predmetnej veci sa prelína otázka (i) súdneho posudzovania návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia policajta v služobnom pomere, ktorého základ tvoria (ii) nároky z verejného práva, a to osobitne vo vzťahu k (iii) ochrane sťažovateľa v chránenej pozícii oznamovateľa protispoločenskej činnosti. Ústavný súd sa hlási k tomu, aby vnútroštátna inštitucionálna ochrana práv a oprávnených záujmov oznamovateľov protispoločenskej činnosti (policajtov nevynímajúc) pred odvetnými opatreniami a jej praktické uplatňovanie požívalo v zmysle smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/1937 z 23. októbra 2019 o ochrane osôb, ktoré nahlasujú porušenia práva Únie (ďalej len „smernica“) vysokú úroveň, sledujúc

významnú celospoločenskú hodnotu efektívneho boja proti korupcii nielen v súkromnej, ale aj vo verejnej sfére. Komponentnom tejto ochrany preto musí byť aj riadna súdna procedurálna ochrana.

12. Ústavnoprávna dimenzia tejto veci je daná tým, že princíp materiálneho právneho štátu chránený v čl. 1 ods. 1 a čl. 2 ods. 2 ústavy sa premieta (aj) v kompetenčných, inštitucionálno-organizačných a procedurálnych aspektoch spätých s výkonom súdnictva, ktorý vytvára ústavnoprávny základ pre uplatnenie individuálneho verejného práva na prístup k súdu v čl. 46 ods. 1 ústavy. Vec je z ústavnoprávneho hľadiska významná práve „stretom“ jednotlivých oblastí výkonu súdnictva podľa čl. 142 ods. 1 ústavy, a to (i) civilného súdnictva (*návrh na nariadenie neodkladného opatrenia*) a (ii) správneho súdnictva (*preskúmanie personálneho rozkazu ako individuálneho správneho aktu*).

13. Skutkové okolnosti tejto veci naznačujú, že vyriešenie otázky zaradenia do rozhodovania civilnej či správnej oblasti z pohľadu zabezpečenia záruk spravodlivého súdneho procesu (čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru) nemusí byť v aplikačnej praxi zakaždým zjavné. Modelovým príkladom „zložitosti“ práva, konfliktu hodnôt a princípov uznávaných v slovenskom (aj európskom) právnom systéme je prípad sťažovateľa, ktorému aj napriek špecifikám jeho služobného pomeru patrí ochrana podľa zákona č. 365/2004 Z. z. o rovnakom zaobchádzaní v niektorých oblastiach a o ochrane pred diskrimináciou a o zmene a doplnení niektorých zákonov (antidiskriminačný zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej len „antidiskriminačný zákon“) a zákona o ochrane oznamovateľov.

14. Naznačenú interpretačnú a aplikačnú neistotu, najmä pokiaľ ide inštitucionálno-organizačné otázky rozhraničenia kompetencie medzi civilným a správnym súdnictvom z ústavnoprávnej perspektívy, ústavný súd ozrejmil už v uznesení sp. zn. I. ÚS 220/2025 z 27. marca 2025 (ZNaU č. 12/2025) vydanom v konaní o skutkovo a právne podobnej ústavnej sťažnosti iného policajta v služobnom pomere. Týmto akceptoval právny názor všeobecného súdu, podľa ktorého *„neodkladným opatrením nemožno odnímať účinky rozhodnutiam alebo iným individuálnym správnym aktom vydaným pri výkone verejnej moci, prípadne meniť ich obsah...“*.

15. Vzhľadom na prevalentnú skutkovú a právnu podobnosť oboch vecí ústavný súd považuje za potrebné primerane aplikovať už skôr vyslovený ústavnoprávny výklad, najmä pokiaľ ide o stret oboch súdnych oblastí (civilnej a správnej), aj na posudzovanú vec sťažovateľa.

16. Podstata ústavnej sťažnosti tkvie v tvrdení sťažovateľa, že civilné súdy tým, že odopreli z jeho pohľadu prístup k rýchlej a efektívnej civilnej súdnej ochrane z dôvodu jeho postavenia (policajt v služobnom pomere), konali diskriminačne.

17. Pokiaľ sťažovateľ tvrdí, že súdy mu odopreli prístup k súdu, tento argument nezaváži, pretože je nepresný. V snahe autenticky porozumieť sťažnostnej argumentácii ústavný súd postrehol nespokojnosť sťažovateľa smerujúcu k negatívnemu (zamietavému) výsledku tohto konania. Z obsahu napadnutých rozhodnutí je pritom ústavnému súdu zrejmé, že súdy mu prístup k súdu neodopreli a jeho návrhom sa riadne zaoberali z hľadiska jeho vecnej opodstatnenosti. Preto možno súhlasiť s názorom súdov, že zamietnutie návrhu samo osebe nemôže predstavovať zásah do jeho práv (sťažovateľom artikulovanú diskrimináciu v spojení so základným právom na prístup k súdnej

ochrane), keďže súčasťou práva na spravodlivé súdne konanie nie je právo na vyhovenie podanému návrhu.

18. Odôvodneniam napadnutých uznesení nezodpovedá ani tvrdenie sťažovateľa, že súdy nezohľadnili osobitnú zákonnú úpravu ochrany oznamovateľov protispoločenskej činnosti. Súdy pritom uznali, že sťažovateľovi aj napriek špecifikám služobného pomeru patrí ochrana podľa antidiskriminačného zákona, podľa zákona o ochrane oznamovateľov, a aj z uvedených hľadísk pristúpili k prieskumu predpokladov na nariadenie neodkladného opatrenia. Tvrdenie sťažovateľa o zúžení miery ochrany poskytovanej chráneným oznamovateľom v postavení policajtov nie je taktiež priliehavé, ak sa súdy vyjadrili, že policajti nie sú z tohto režimu vyňatí (por. bod 15 napadnutého uznesenia krajského súdu).

19. Neposkytnutie žiadnej odpovede od civilných súdov na podstatný argument sťažovateľa, že žalovaný nepožiadal úrad o udelenie súhlasu s personálnym rozkazom v súlade s postupom predpokladaným v § 7 ods. 1 zákona o ochrane oznamovateľov, predstavuje ďalšiu z rozhodujúcich sťažnostných námietok, s ktorou sa sťažovateľ obrátil na ústavný súd. Je však potrebné zdôrazniť, že takto nastolená otázka patrí len a výlučne do vecného prieskumu správneho súdneho konania. Jedine správny súd je oprávnený preskúmavať zákonnosť personálneho rozkazu žalovaného (aj z pohľadu zákona o ochrane oznamovateľov) v správnom súdnom konaní, keďže ide o administratívne rozhodnutie vydané v administratívnom konaní. Sťažnostná námietka o arbitrárnosti napadnutých civilných rozhodnutí pre neposkytnutie odpovede na vznesený argument (o nedodržaní zákona o ochrane oznamovateľov v administratívnom konaní) nie je dôvodná, keďže otázka zákonnosti administratívneho rozhodnutia nemôže byť riešená v civilnom súdnom konaní (obdobne I. ÚS 673/2025).

20. Ústavnému súdu ani inštitucionálne či procedurálne neprináleží takto predčasne vstupovať na pôdu právomoci všeobecného súdnictva a *ad hoc* vysloviť právny názor na tvrdené vady konania pred žalovaným (absencia súhlasu úradu s personálnym rozkazom). Ústavný súd musí správnemu súdu poskytnúť príležitosť plne rozvinúť svoju právomoc, keďže aj tomuto súdu patrí možnosť a povinnosť poskytnúť ochranu základným právam sťažovateľa v medziach zákonom zverených kompetencií. Táto ochrana je v rámci vzťahu medzi všeobecnými súdmi a ústavným súdom podľa princípu subsidiarity delená a postupná, nie delená a súbežná. Ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecného súdnictva a jeho právomoc nastupuje spravidla až vtedy, ak sťažovateľ pred všeobecnými súdmi vyčerpá všetky účinné prostriedky nápravy vo vzťahu ku konaniu, resp. rozhodnutiu ako celku.

21. Pokiaľ ide o ďalšiu argumentáciu sťažovateľa (por. bod 9 tohto uznesenia, pozn.), ústavný súd najprv k námietke svojvoľného argumentu súdov zbavujúceho *en bloc* právnej ochrany podstatnej časti oznamovateľov uvádza, že z kontextu odôvodnenia vyplýva, že sťažovateľom namietaná úvaha civilných súdov nie je zásadnou a rozhodujúcou časťou napadnutých rozhodnutí, ale svojou parciálnou povahou dotvára „mozaiku“ jedného z hlavných záverov súdov o neosvedčení diskriminačného konania žalovaného, ktorý sa ústavnému súdu nejaví vzhľadom na okolnosti tejto veci ako arbitrárny. Vo vzťahu k námietke sťažovateľa o nepresvedčivosti a nepreskúmateľnosti napadnutého rozhodnutia krajského súdu v dôsledku prevzatia argumentácie z iného jeho rozhodnutia sa ústavný súd plne stotožňuje s názorom najvyššieho súdu, že takýto postup

nedosahuje intenzitu porušenia práva na spravodlivý proces (bod 16 napadnutého uznesenia najvyššieho súdu).

22. Po pomerne rozsiahlom odôvodnení tohto uznesenia sa ústavnému súdu žiada v závere zhrnúť z celej šírky posudzovanej mnohovrstevnej veci sťažovateľa jej samotnú podstatu. Na miske váh, ktorá reprezentuje dôvody na neposkytnutie predbežnej ochrany pred odvetnými opatreniami žalovaného prostriedkami podľa CSP, pomyselne „leží“ príliš úzky manévrovací priestor civilných súdov vymedzený najmä *formálnymi* mantinelmi (kompetenčné, inštitucionálno-organizačné a procedurálne pravidlá), ktoré boli objektívne dané samotnou verejnoprávnou povahou predmetu prieskumu. Nemožno opomenúť ani na to nadväzujúce *materiálne* mantinely – vyplývajúce z obsahu posudzovaných individuálnych správnych aktov založené na objektívnych dôvodoch (§ 35 zákona o štátnej službe policajtov), ktoré oslabili opodstatnenosť tvrdeného diskriminačného konania pre oznámenie o protispoločenskej činnosti. V prospech zamietnutia návrhu sťažovateľa možno poukázať aj na skutočnosť, že sledovaný účel neodkladného opatrenia možno uspokojivo dosiahnuť aj využitím predbežnej právnej ochrany prostriedkami správneho súdnictva.

23. Hoci aj na druhú pomyselnú misku váh „položíme“ potrebu vysokej miery ochrany oznamovateľov protispoločenskej činnosti zastrešenú európskym právom a významný verejný záujem ňou sledovaný, v okolnostiach konkrétneho prípadu je z dostatočne zrozumiteľných, jasných a preskúmateľných dôvodov v napadnutých rozhodnutiach civilných súdov zrejmé, že práve pod ich ťarchou sa misky váh rôznych hodnôt v právnom štáte vychýlili v prospech neposkytnutia predbežnej ochrany prostriedkami civilného práva.

24. Manévrovací priestor ústavného súdu v tejto veci sťažovateľa je bezprostredne ovplyvnený aj skorším uznesením sp. zn. I. ÚS 220/2025 z 27. marca 2025 a jeho vlastným ústavnoprávnym výkladom k otázkam nastoleným aj v tomto konaní o ústavnej sťažnosti sťažovateľa. V tejto súvislosti ostáva ústavnému súdu konštatovanie, že riadnej predčasnej súdnej procedurálnej ochrane oznamovateľa – policajta – pred odvetnými opatreniami zamestnávateľa primerane zodpovedá inštitút odkladného účinku správnej žaloby.

25. Vo vzťahu k napadnutému rozhodnutiu krajského súdu je potrebné ústavnú sťažnosť sťažovateľa odmietnuť pre nedostatok právomoci ústavného súdu na jej prerokovanie podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom sude“), keďže právomoc najvyššieho súdu rozhodnúť o dovolaní sťažovateľa v danom prípade vylučuje právomoc ústavného súdu rozhodnúť o ústavnej sťažnosti proti rozhodnutiu krajského súdu.

26. Vo vzťahu k napadnutému rozhodnutiu najvyššieho súdu tak následne treba ústavnú sťažnosť sťažovateľa odmietnuť pre jej zjavnú neopodstatnenosť podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde, ktorý dáva v záujme racionality a efektivity konania ústavnému súdu právomoc posúdiť prijateľnosť návrhu pred tým, než dospeje k záveru, že o návrhu rozhodne meritórne nálezom. Za zjavne neopodstatnenú ústavný súd považuje takú sťažnosť, keď uplatnené námietky nie sú spôsobilé spochybniť ústavnosť napadnutého rozhodnutia. Tak je to aj v tomto prípade. Konštatuje, že sťažovateľom prezentované pochybnosti o ústavnej udržateľnosti napadnutého rozhodnutia najvyššieho súdu nemôžu byť základom toho, aby bolo možné dospieť k záveru

o porušení ústavného práva na spravodlivý súdny proces v spojení s právom na rovnaké zaobchádzanie a zákaz diskriminácie.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 30. septembra 2026

Robert Šorl
predseda senátu